

*Дьордаї В.,
аспірант*

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна
Науковий керівник: Даньків Й.Я., к.е.н, професор*

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОГРАМ ПІДПРИЄМСТВ ЕНЕРГОРОЗПОДІЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Забезпечення основних потреб споживачів та промислових підприємств України незалежно від форми власності здійснює електроенергетика - галузь економіки України, що забезпечує споживачів електричною енергією [1]. Таке забезпечення здійснюють електроенергетичні підприємства - суб'єкти господарювання, які здійснюють одну з таких функцій: виробництво, передачу, розподіл, постачання електричної енергії споживачу або трейдерську діяльність. Здійснюючи купівлю-продаж електричної енергії та/або допоміжних послуг, передачу та розподіл, постачання електричної енергії споживачам, учасники ринку створюють систему відносин, яку називають ринком електричної енергії.

Одними з найважливіших принципів функціонування ринку електричної енергії в Україні є забезпечення безпеки постачання електричної енергії споживачам, захисту їхніх прав та інтересів та створення умов безпечної експлуатації об'єктів електроенергетики [1].

Ключову роль при формуванні безпеки постачання електроенергії споживачам відіграє держава як член суспільних відносин, яка наділена владними повноваженнями щодо розподілу прав і обов'язків між учасниками енергетичного ринку.

Державна політика в електроенергетиці спрямована на створення умов для залучення інвестицій в електроенергетику, спрощення доступу до інформації та адміністративних процедур та стимулювання застосування інноваційних технологій, що здійснюється суб'єктами державної політики з питань інвестиційних програм (див. Рис. 1):

Відповідно до Порядку розроблення та подання на затвердження планів розвитку систем розподілу та інвестиційних програм операторів систем розподілу, затвердженого постановою НКРЕКП від 04.09.2018 № 955, суб'єкти господарювання, які отримали або мають намір отримати ліцензію на провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії (далі - ліцензіати) затверджують інвестиційну програму (ІП) - план використання коштів, розроблений на підставі схваленого план розвитку системи розподілу (ПРСР) ліцензіата, для підвищення рівня надійності та економічності роботи

Рис. 1. Суб'єкти реалізації державної політики в електроенергетиці з питань інвестиційних програм та їх повноваження*

**Сформовано автором на підставі джерела: 1*

основних фондів, який містить комплекс зобов'язань ліцензіата на період її виконання щодо розвитку ліцензіата, джерела її фінансування, графік виконання та пояснювальну записку, яка містить наступні складові [2] (див. Рис. 2):

Важливим аспектом виконання інвестиційної програми ліцензіата є пошук джерел фінансування, які поділяють на основні та додаткові. До основних відносять:

- амортизаційні відрахування;
- прибуток на виробничі інвестиції, передбачений структурою тарифів;
- запланований обсяг надходжень за перетоки реактивної електричної енергії.

Додатковими джерелами фінансування інвестиційної програми є:

- кредити;
- плата за приєднання;
- будь-яка фінансова допомога;
- кошти, отримані від здійснення діяльності, пов'язаної та не пов'язаної з розподілом електричної енергії;

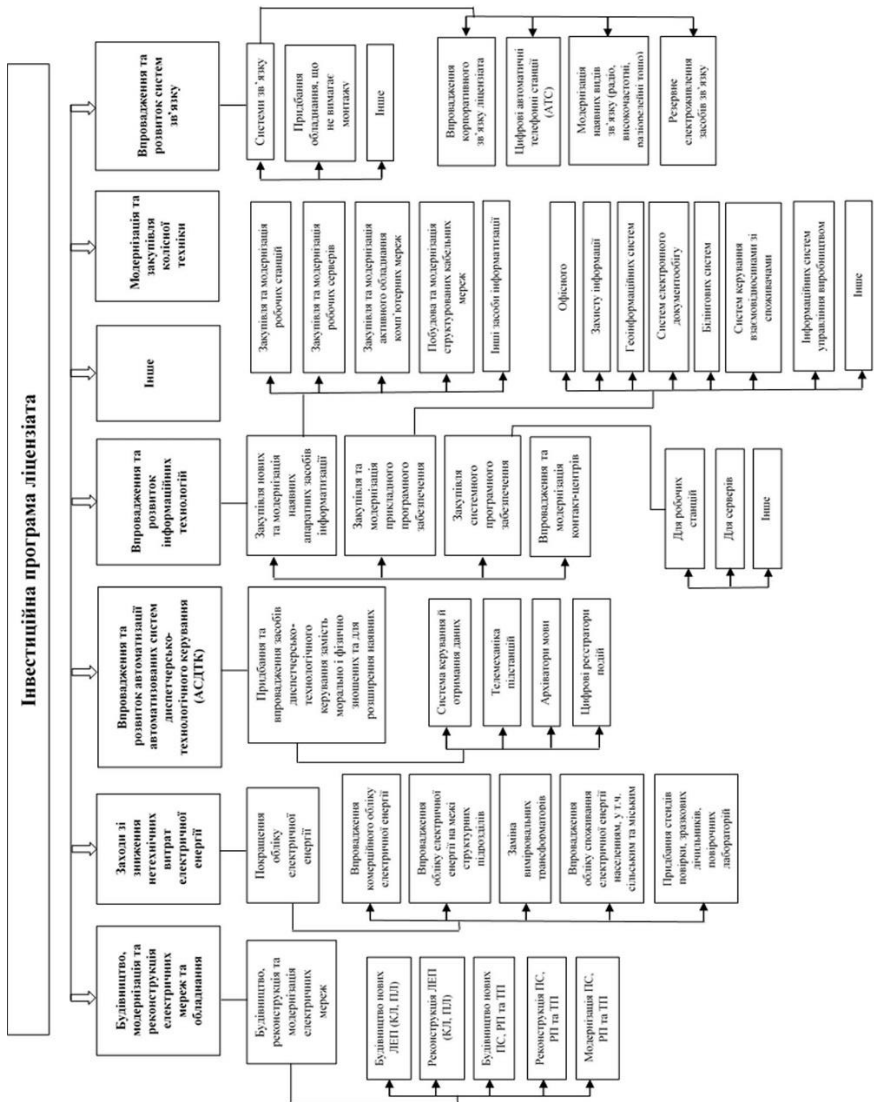

Рис. 2. Склад інвестиційної програми енергорозподільчої компанії*

*Сформовано автором на підставі джерела: 2

- інші джерела відповідно до вимог чинного законодавства [2].

Таким чином, існування та щорічний перегляд і затвердження інвестиційних програм підприємств енергорозподільчої галузі на законодавчому рівні свідчить про розуміння учасниками ринку та компетентними органами державної влади необхідності здійснення інвестицій в галузь, акумулюючи необхідні для цього ресурси. При цьому ключовою умовою ефективності програми є контроль учасниками за дотриманням своєчасного виконання програми та цільового використання коштів.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про ринок електричної енергії» від 13.04.2017 р. № 2019-VIII зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19>
2. Про затвердження Порядку розроблення та подання на затвердження планів розвитку систем розподілу та інвестиційних програм операторів систем розподілу: постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики від 04.09.2018 р. № 955 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0955874-18>